

Εξεγέρσεις και πόλεμοι με τους Οθωμανούς Τούρκους πριν το 1821

ΤΕΛΗ 15ου ΑΙΩΝΑ: Κροκόδειλος Κλαδάς

Η οικογένεια Κλαδά, Έλληνες από την Χιμάρα της σημερινής Αλβανίας ζούσαν στην Μάνη, στην υπηρεσία των Παλαιολόγων. Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης, ο Κροκόδειλος Κλαδάς πολέμησε στο πλευρό των Βενετών εναντίον των Τούρκων. Όταν οι Βενετοί συνθηκολόγησαν με τους Τούρκους, ο Κλαδάς συνέχισε να αγωνίζεται μόνος του. Το 1490 οι Τούρκοι τον συνέλαβαν και τον σκότωσαν με μαρτυρικό θάνατο.

Η σημαία του Κροκόδειλου Κλαδά

ΜΕΣΑ 16ου ΑΙΩΝΑ: Ναυμαχία της Ναυπάκτου (1571)

Αρκετοί Έλληνες συμμετείχαν σε μια μεγάλη ναυμαχία στην θάλασσα της Ναυπάκτου, κατά την οποία ο ενωμένος ευρωπαϊκός στόλος νίκησε τον τουρκικό στόλο. Αυτή η πρώτη μεγάλη ήττα των Οθωμανών στον ευρωπαϊκό χώρο αναπτέρωσε το ηθικό των Ευρωπαίων, αλλά και των Ελλήνων, που συνειδητοποίησαν πως οι Οθωμανοί δεν ήταν ανίκητοι.

ΑΡΧΕΣ 17ου ΑΙΩΝΑ: Διονύσιος ο Φιλόσοφος (1611)

Ο Διονύσιος ήταν Μακεδόνας ιερέας. Ήταν τόσο μορφωμένος, που ο κόσμος τον έλεγε "Φιλόσοφο". Έγινε μητροπολίτης, όμως εξαιτίας της επαναστατικής του δράσης το Πατριαρχείο τον καθαίρεσε. Οι εχθροί του (προεστοί, θρησκόληπτοι, κλπ.) τον κορόιδευαν βρίζοντάς τον "Σκυλόσοφο". Οργάνωσε την σημαντικότερη εξέγερση του 17ου αιώνα, η οποία δυστυχώς προδόθηκε και απέτυχε. Συνελήφθη από τους Τούρκους και πέθανε με μαρτυρικό θάνατο.

ΤΕΛΗ 17ου ΑΙΩΝΑ: Πόλεμοι Βενετών εναντίον των Οθωμανών

Οι Βενετοί συγκρούστηκαν αρκετές φορές με τους Τούρκους για να ανακτήσουν τα παλιά χαμένα τους εδάφη. Σε έναν τέτοιο πόλεμο, με αρχηγό τους τον Μοροζίνι, πολιορκήσαν και την Αθήνα.

Μία ημέρα του **1687** ο Μοροζίνι βομβάρδισε τον Παρθενώνα. Κάποια από τις βόμβες έπεσε πάνω στα βαρέλια με το μπαρούτι που οι Τούρκοι αποθήκευαν στο μνημείο. Ο Παρθενώνας ανατινάχτηκε, **καταστράφηκε**

σχεδόν ολοσχερώς, και μετατράπηκε σε ερείπιο.

ΜΕΣΑ 18ου ΑΙΩΝΑ: Ορλωφικά (1770)

Οι Ρώσοι αδελφοί Ορλώφ γύρω στο 1770, όταν η Ρωσία ξεκινούσε πόλεμο με την Οθωμανική αυτοκρατορία, κατέβηκαν στην Ελλάδα και ξεσήκωσαν τους Έλληνες σε επανάσταση. Οι Έλληνες και οι άλλοι ορθόδοξοι λαοί ξεσηκώθηκαν σε μία από τις σημαντικότερες εξεγέρσεις που έγιναν σε όλη την Τουρκοκρατία. Η εξέγερση απέτυχε και οι επαναστάτες υπέστησαν σκληρά αντίποινα.

Παρ' όλα αυτά ο ρωσοτουρκικός πόλεμος είχε και ένα καλό αποτέλεσμα για τους Έλληνες: έφερε την **συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή** (βλ. μάθημα Β6).

ΤΕΛΗ 18ου ΑΙΩΝΑ: ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΤΣΩΝΗΣ (1788)

Ο Λάμπρος Κατσώνης, αξιωματικός του ρωσικού στρατού, έχοντας ορμητήριο την Κέα (Τζια), και με την πεποίθηση πως οι Ρώσοι θα τον βοηθούσαν, κατάφερε με τον μικρό του στρατό να γίνει για λίγα χρόνια ο φόβος και ο τρόμος των Τούρκων αλλά και των πειρατών της περιοχής. Οι Ρώσοι, όμως, που στο μεταξύ είχαν κλείσει ειρήνη με τους Τούρκους, τον εγκατέλειψαν στην τύχη του. Το αποτέλεσμα ήταν να αγωνίζεται μόνος του και τελικά να καταστραφεί εντελώς ο στόλος του από τους Τούρκους στην θαλάσσια περιοχή έξω από την Άνδρο.

Από το σχολικό βιβλίο:

1. Διαβάζουμε από τις "Πηγές" (σελ. 64)
 - τις Πηγές 1 & 2, για τις ελπίδες των ραχιάδων στους Ρώσους, και την διάψευσή τους αργότερα, και
 - την Πηγή 3, όπου ο Κολοκοτρώνης αναφέρεται στις προσπάθειες των Ελλήνων να βρουν βοήθεια για την Επανάσταση.
2. Διαβάζουμε στην «Ματιά στο παρελθόν» (σελ. 64) για την ναυμαχία της Ναυπάκτου.
3. Βλέπουμε στην σελ. 65 έναν χάρτη της Πελοποννήσου, του 1545.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Γιατί αποτύχχαναν διαρκώς οι εξεγέρσεις που γίνονταν;
2. Πότε έγινε η ναυμαχία της Ναυπάκτου, ποιοι πήραν μέρος και ποια ήταν η θετική της συνέπεια για τους Έλληνες;
3. Διαβάστε τις Πηγές 1&2 (σελ. 64). Πώς εξηγείτε την διαφορά στην εκέψη των υποδούλων ;
4. Με βάση το κείμενο της πρώτης σελίδας και την "Ματιά στο παρελθόν" του σχολικού βιβλίου (σελ. 64), ποια πιστεύετε πως ήταν η σημασία της ναυμαχίας της Ναυπάκτου το 1571;
5. Τι θυμάστε για τον Διονύσιο τον Φιλόσοφο (ποιαν εποχή έζησε, για τί έγινε γνωστός και γιατί καθαιρέθηκε από το Πατριαρχείο);
6. Πότε καταστράφηκε ο Παρθενώνας, από ποιους και με ποιον τρόπο;
7. Τι ήταν τα Ορλωφικά, πότε έγιναν και ποιες συνέπειες είχαν για τους Έλληνες;
8. «Σαν σ' αρέσει μπαρμπα-Λάμπρο, ζαναπέρν' από την Άνδρο» έλεγε ένα λαϊκό δίστιχο της εποχής της Τουρκοκρατίας. Τι εννοεί; Ποιος ήταν ο μπαρμπα-Λάμπρος και τι είχε πάθει;

